

'Herdenking 14 mei was en waar festival'

De herdenking van het bombardement van 14 mei 1940 was indrukwekkend. Een schril contrast met de wijze waarop voorheen bij deze onheilsdag werd stilgestaan.

MARCEL POTTERS
PAUL SMITS
ROTTERDAM

Plots was zij er, de grootse herdenking van het bombardement op Rotterdam.

128 schijnwerpers toerden maandagavond een mysterieus schijnsel op het laaghangende wolkendek, om zo - voor iedereen zichtbaar - de brandgrens van 14 mei 1940 te markeren. Plein 1940 - bij de Blaak - was keurig opgeknapt, De Verwoeste Stad eveneens, er waren symposia, discussies, tentoonstellingen, er was muziek én een waar spektakel op het Schouwburgplein.

De belangstelling voor dit alles was enorm - iedereen had het over de brandgrens en de ramp die de Maasstad 67 jaar geleden trof.

„Het was een festival,” stelt historicus Paul van de Laar. In schril contrast met de ingetogen wijze waarop '14 mei' al vele tientallen jaren werd herdacht.

„Het was altijd plechtstatig, ceremonieel. Ik denk dat dit komt omdat we 4 en 5 mei hebben als momenten om bij de oorlog stil te staan. Dán herdenken we. Rondom 14 mei hadden we die traditie niet.”

Zijn collega Hans van de Pauw, schrijver van het standaardwerk *Rotterdam in de Tweede Wereldoorlog*, denkt dat het te maken heeft met de hernieuwde belangstelling voor deze periode bij jong én oud. „Veel ouderen kijken, na hun pensioen, terug op hun leven. Het bombardement maakt daarvan een belangrijk onderdeel uit.”

Publicist Henk Hofland houdt het op 'de geest van de tijd'. „Als iemand tegenwoordig een beetje handig naar de camera zwaait,

Tot nu toe

- Rotterdam heeft het bombardement van 14 mei 1940 dit jaar groots herdacht. Er waren onder meer kransleggingen op de Statenweg en bij De Verwoeste Stad op Plein 1940. Verder waren er een tentoonstelling en een forumdiscussie in de Laurenkerk en een speciaal programma op het Schouwburgplein.

- De brandgrens - de lijn tot waar de vlammen destijds kwamen - werd met schijnwerpers verlicht. De reacties waren louter positief.

- De brandgrens krijgt ook een definitieve markering. Dat zal gebeuren met rode en groene led-lichtobjecten. Dit ontwerp is van landschapsarchitect Adriaan Geuze van bureau West 8. Het project moet in 2010 gereed zijn.

dan heb je een grote kans dat er een hype ontstaat. Ik vind dat niet slecht. Want door alle aandacht hebben jongeren nu geen reden meer om te zeggen dat ze niets van het bombardement weten.”

De bedenker van het verlichten van de brandgrens, Jeroen Everaert van Mothership, vermoedt dat het feit dat Rotterdam 'af' is een belangrijke rol heeft gespeeld. „De stad heeft zoveel bravoure gekregen, heeft nu echt smoel. Daar zijn we trots op, en we durven nu dit soort gebaren te maken.”

Directeur Jantje Steenhuis van het Gemeentearchief Rotterdam gelooft niet dat er één reden is waarom dit jaar zo uitbundig bij '14 mei' werd stilgestaan. Ze meent dat verschillende projecten - zoals het verlichten van de brandgrens en het opknappen van 'Zadkine' - in 2007 toevalig samen kwamen.

„En het één versterkt dan het ander. Zo kon het dat het bombardement, 67 jaar na dato, op deze grootsse wijze werd herdacht.”

Wat volgt?

'Verlichte brandgrens in donkere stad'

De felicitaties stroomden gisteren binnen bij Jeroen Everaert van Mothership, het brein achter de verlichte brandgrens. De vraag drong zich meteen op: volgend jaar weer?

„Wat mij betreft wel,” stelt hij, „alleen moeten we dan wel proberen zoveel mogelijk licht in de stad zelf uit te krijgen. Zo dat de lichtbundels uit de schijnwerpers nog beter te zien zijn.” Of het ervan komt, is de vraag, want het project kostte twee ton én vergt heel wat organisatie. Frank Migchielsen van de initiatiefgroep '14 mei herdenking' ziet het in 2008

'niet zo een-twee-drie' gebeuren. „Misschien dat je zoiets niet elk jaar, maar eens in de vijf jaar moet doen. Anders is het aardige er snel van af. En het blijft riskant: als het heel helder weer is, dan zie je er bar weinig van.” Andere ideeën zijn er volop. „We zouden op het Schouwburgplein films kunnen vertonen. Er bestaat een animatiefilm waarin het lijkt

alsof je op de Coolingsingel staat als het bombardement begint.” Historicus Hans van der Pauw doet ook een suggestie: „Bij het bombardement zijn 850 mensen omgekomen. Misschien dat je op 14 mei volgend jaar zo'n grote groep personen, gehuld in de kledij van toen, ergens in de stad kunt neerzetten. Want ook dat geeft de omvang van de ramp goed weer.”

Bestel uw foto van de brandgrens

ROTTERDAM
Half Rotterdam was afgelopen maandag in de weer met foto's stellen om het aanlichter van de brandgrens, de artistieke herinnering aan het bombardement van 14 mei 1940, zo fraai mogelijk te vereeuwigen.

De reacties van de lezers op de in de krant gepubliceerde foto's logen

er niet om. Velen willen een of meerdere exemplaren nabestellen.

Onze fotografen Cees Kuiper en Jan de Groen hebben een aantal prachtplaten geschoten. Deze zijn te bestellen bij het AD. Voor 15 euro ontvangt u een afbeelding van 30 bij 45 centimeter. Op de website www.ad.nl zijn de vier foto's te bekijken. Ze zijn per e-mail te bestellen

op het adres brandgrens@ad.nl.

Behalve uw volledige adresgegevens is het van belang dat goed wordt aangegeven welke foto u wilt bestellen. Het gaat om 'Kuiper-liggend', 'Kuiper-staand', 'Kuiperschouwburgplein' en 'Groenstaand'. Een en ander is terug te vinden in de fotobijdragen van het bericht op de website.

Een blik op de brandgrens vanaf het gebouw van de Nationale Nederlanden. Precies tot dit punt van het Weena reikten de branden. FOTO CEES KUIPER

ROTTERDAM

L.Meeershoek Forellendaal 1028 2553KW Den Haag

Als bommen vallen op een stad en het geweld de mens doet beven, wie kent dan woorden groot genoeg om het inferno weer te geven?

Wie belast is met het beeld van stuk gegooiden straten, wie kent de woorden, glad genoeg om zo iets goed te praten?

Wie kent de woorden scherp genoeg om de emoties te ontleden, die opgeslagen liggen in het brein sinds lang in grijs verleden?

Hij die terugkwam uit die hel omdat het lot besloot te laten leven, ook hij kent al die woorden niet en kan ze nimmer geven.

NOMY DRAAIT ALLE TOEREN

Ideaal voor gazons tot 1000 m² (zelfrijdend)
43 cm aluminium chassis met

Lezer Gert-Jan Roos fotografeerde het lichtspektakel vanaf het Noordereiland. De plaats waar hij stond werd juist door Nederlands vuur op de Duitsers verwoest. FOTO GERT-JAN ROOS